

alpMedia Newsletter

Informacijska služba CIPRE – 18.12.2008, št. 24/2008
www.cipra.org/alpmedia

Hiša današnjega časa – čutna in pametna

Energijsko učinkovita gradnja iz lesa regionalnega izvora je tokrat tema, s katero se ukvarja najnovejša številka informativnega glasila, ki ga mednarodna komisija za varstvo Alp (CIPRA) izdaja četrtletno.

Za nizkoenergijske hiše je značilno nadpovprečno visoko bivalno ugodje.
© brügger architekten AG

Z ekološkega in energijskega vidika neustrezna gradnja hiš za dolga desetletja vpliva na porabo energije in s tem na podnebje. A čeprav obstaja že veliko uspešnih primerov energijsko učinkovitih novogradenj in obnove, ki pričajo, da so možnosti prihrankov izpustov CO₂ na področju gradnje neizmerne, današnji gradbeni standardi z vidika energijske učinkovitosti največkrat ne zadostujejo. Sicer posamezne regije v Alpah izvajanje gradbenih ukrepov za varčevanje z energijo množično spremljajo in pri tem tudi beležijo lepe uspehe, vendar bodo morale postoriti še

marsikaj.

Najnovejša številka CIPRA Info z naslovom Hiša današnjega časa – čutna in pametna" na 24 straneh prinaša pregled trenutnega stanja na področju energijsko varčne gradnje in obnove kot tudi uporabe lesa regionalnega izvora pri gradnji na območju Alp. Članki pojasnjujejo okoliščine in medsebojne povezave, predstavljajo nadpovprečne koncepte in pobude iz različnih alpskih držav ter pojasnjujejo težave in ovire, zaradi katerih se še vedno prepogosto zanemarija t.i. pametno gradnjo.

Zdi se, da alpski prostor v celoti izpolnjuje vse pogoje, da se dejansko uveljavi kot vzorčna regija na področju pametne gradnje in s tem varstva podnebja. CIPRA si prizadeva, da bi taka vzročna regija zaživela v praksi, in v t.i. Paktu o podnebju v Alpah je že predstavila konkretne predloge, kako bi morale alpske države ravnati, da bi zmanjšale posledice podnebnih sprememb, in kako bi se lahko tem posledicam tudi prilagodile, obenem pa poziva organizacije, inštitucije in mreže k podpisu omenjenega pakta.

Pakt o podnebju lahko podpišete tudi na <http://www.cipra.org/de/cipra-klimapakt/?searchterm=klimapakt>, kjer je objavljeno besedilo dokumenta (de/fr/it/sl).

Več informacij: CIPRA Info št. 89 "Hiša današnjega časa – čutna in pametna": brezplačno naročilo pri CIPRI International (international@cipra.org), na voljo tudi v formatu PDF na <http://www.cipra.org/de/alpmedia/publikationen> (de/fr/it/sl).

Vsebina

Stran 1

Hiša današnjega časa – čutna in pametna

Stran 2

Razpis natečaja za trajnostne in inovativne projekte v turizmu na območju Alp

Razprava o teritorialni koheziji v Evropi

Gradnja počitniških stanovanj v Grindelwaldu in Alpah

Nemčija v podnebnih spremembah

Stran 3

Alpsko nagrado prejel pobudnik bavarskega načrta za Alpe

Delovna skupnost alpskih regij išče svojo vlogo

Italijanska vlada zmanjšala subvencijska sredstva za spodbujanje energijske učinkovitosti

Opozorila pred večjim izkoriščanjem vodne energije

Stran 4

O tem in onem

Prireditve

Saj ni res, pa je...

Ekipa alpMedia pri CIPRI International želi bralkam in bralcem vesele praznike in uspešen začetek novega leta.

Naslednje glasilo alpMedia izide v sredini januarja.

Najpomembnejši članki:

Več na strani 2: Razpis natečaja za trajnostne in inovativne projekte v turizmu na območju Alp

Francosko okoljsko ministrstvo je v sodelovanju s Stalnim sekretariatom Alpske konvencije razpisalo natečaj za trajnostne in inovativne turistične projekte v Alpah.

Več na strani 3: Alpsko nagrado prejel pobudnik bavarskega načrta za Alpe

11. decembra, na mednarodni dan gora, je nemški odbor Mednarodne komisije za varstvo Alp (CIPRA) v sodelovanju s članskimi organizacijami drugič zapored podelil Nemško alpsko nagrado.

Razpis natečaja za trajnostne in inovativne projekte v turizmu na območju Alp

Francosko okoljsko ministrstvo je v sodelovanju s Stalnim sekretariatom Alpske konvencije razpisalo natečaj za trajnostne in inovativne turistične projekte v Alpah. Francija, ki trenutno predseduje Alpski konvenciji, želi javnost seznaniti s kar največjim številom izkušenj in primeri dobre prakse, alpski lok pa spremeniti v območje, ki bo delovalo kot zgleden primer trajnostnega turizma. Pri tem pa ne gre za tradicionalni natečaj, temveč za ozaveščevalno in informativno kampanjo.

Na natečaju lahko sodelujejo zainteresirani s celotnega območja Alp, pa tudi javna ali zasebna podjetja, lokalni organi oblasti in društva. Kandidature se morajo nanašati na vzorčne, že uresničene projekte, ki se izvajajo že najmanj eno do dve leti. Rok za predložitev kandidatur se bo iztekel 25. januarja 2009.

Vir: Stalni sekretariat Alpske konvencije. Več informacij, obrazec za prijavo na: <http://www.alpconv.org> (de/fr/it/sl)

Za trajnostni razvoj turizma je treba podpirati tradicijo in domače proizvode.

© Christoph Pueschner/Zeitungspiegel

Razprava o teritorialni koheziji v Evropi

Letošnjega oktobra je Evropska komisija začela razpravo o zeleni knjigi o teritorialni koheziji z naslovom Teritorialna raznolikost kot prednost. Prispevki sodelujočih se bodo uporabili kot podlaga za novo evropsko kohezijsko politiko po l. 2013. Zelena knjiga odpira zanimive perspektive za izdelavo in izvajanje specifičnih strateških smernic, ki so prilagojene makroregijam, kot so Alpe. Alpski prostor bi tako lahko imel korist od intenzivnejšega in učinkovitejšega sodelovanja med Alpsko konvencijo in EU, saj v tem dokumentu ozemeljske posebnosti kot tudi široko zasnovano oblikovanje politike na več ravneh (od evropske do lokalne) veljajo za temelje kohezijske politike, ki je izvedljiva v praksi. Poleg tega je evropska komisarka Danuta Hübner prepričana, da „obravnavanje kohezije s teritorialnega vidika zahteva posvečanje pozornosti temam, kot sta trajnostni razvoj in dostop do storitev.“

Vsi državljani in organizacije lahko v razpravi sodelujejo do 28. februarja 2009 na http://ec.europa.eu/regional_policy/consultation/index_en.htm (de/fr/it/en).

Vir: http://ec.europa.eu/regional_policy/consultation/terco/index_sl.htm (de/fr/it/sl/en)

Gradnja počitniških stanovanj v Grindelwaldu in Alpah

Kot ugotavlja skupina strokovnjakov iz bernske uprave za pravosodje, v švicarski turistični občini Grindelwald pri novih pozidavah redno kršijo predpise, ki določajo delež primarnih bivališč. Ta namreč ni bil upoštevan kar pri 42 % od skupaj 218 postopkov za izdajo gradbenega dovoljenja, kolikor jih je bilo preverjenih. Da ukrepi, s katerimi naj bi omejili gradnjo sekundarnih stanovanj, pogosto dosežejo prav nasproten učinek, dokazuje tudi izjemni predpis, ki gre v prid t.i. upravljanju v hotelirstvu. Od l. 2007 dalje je v grindelwaldskem pravilniku o gradnji zapisano, da se lahko s stanovanji, ki so v gradbenem oziroma upravljaljskem pogledu tesno povezani s hoteli, lahko gospodari kot s hotelom in jim zato ni treba upoštevati predpisanega deleža primarnih stanovanj. Kritiki so že izrazili dvom, ali se bodo zgrajena stanovanja dejansko uporabljala v hotelske namene. Natančneje se s problematiko gradnje počitniških stanovanj na celotnem alpskem območju ukvarja novo poročilo, ki so ga pripravili v mednarodni komisiji za varstvo Alp (CIPRA). Poročilo je objavljeno na spletni strani www.cipra.org/alpmedia/dossiers (de/fr/it/sl), dopolnjujejo pa ga informacije o publikacijah, aktualne novice in navedbe spletnih povezav s tega področja.

Vir: Der Bund, 9. in 13. 12. 2008, <http://www.derbund.ch> (de)

Hotelirska podjetja v Grindelwaldu danes gradijo različna stanovanja v počitniških hišah in rezidenčnih objektih

© PIXELIO / Wetterhorn

Nemčija v podnebnih spremembah

Nemški Zvezni urad za okolje (UBA) je pred kratkim izdal zbirko publikacij z naslovom „Nemčija v podnebnih spremembah – nujnost prilagajanja“, v kateri je zbrano znanje o tveganjih, ki jih prinašajo podnebne spremembe. Največja pozornost je posvečena problematiki preprečevanja izpustov toplogrednih plinov, zelo pomembne pa so tudi morebitne strategije prilagajanja nanje, ki jih prav tako povzema nova brošura.

Na primeru petih vsebinskih sklopov – gozdarstvo, kmetijstvo, poplavno varstvo, varstvo obal ter energetsko in finančno gospodarstvo – je pojasnjeno, kako je mogoče omiliti tveganja, ki jih prinašajo podnebne spremembe na posameznih problematičnih področjih, in katere priložnosti lahko nastanejo iz okoljskih pogojev, ki jih je pričakovati v prihodnje.

Besedilo brošure in druge informacije so objavljene na:

http://www.umweltbundesamt.de/uba-info-presse/2008/pd08-087_klimawandel_macht_anpassung_notwendig.htm (de)

Alpsko nagrado prejel pobudnik bavarskega načrta za Alpe

11. decembra, na mednarodni dan gora, je nemški odbor Mednarodne komisije za varstvo Alp (CIPRA) v sodelovanju s članskimi organizacijami drugič zapored podelil Nemško alpsko nagrado. Tokrat je bil za svoje dosežke na področju varstva narave odlikovan Helmut Karl, pobudnik bavarskega načrta za Alpe. To je instrument iz bavarskega prostorskega planiranja, ki že od leta 1972 dalje zagotavlja, da posamezni deli alpskega prostora, ki so velike ekološke vrednosti, niso upoštevani pri urejanju površin v prometnotehnične in turistične namene. Po prepričanju CIPRE Nemčija gre za najučinkovitejši instrument bavarskega prostorskega planiranja, ki že desetletja ni bil spremenjen. Zaradi tega so se v bavarskem gorskem svetu lahko ohranila številna območja miru, ki so namenjena samo pohodnikom in alpinistom kot tudi tradicionalnemu kmetijstvu in gozdarstvu.

CIPRA Nemčija z Nemško nagrado za Alpe občasno odlikuje nadpovprečna dejanja politikov, podjetnikov, znanstvenikov, predstavnikov združenj oz. društev ali posameznikov, s katerimi so ti dokazali svoje prizadevanje za uveljavitev trajnostnega razvoja v alpskem prostoru. Prvi, ki je leta 2006 prejel nagrado, je bil Klaus Töpfer, in sicer za svoje zavzemanje za uresničevanje Alpske konvencije.

Vir in več informacij: CIPRA Nemčija, <http://www.cipra.org> (de/fr/it/sl/en)

Pobudo za bavarski načrt za Alpe je dal Helmut Karl.

© Markl-Meider

Delovna skupnost alpskih regij išče svojo vlogo

Namen prvega simpozija DS alpskih regij, ki ga je v vlogi trenutno predsedujoče regije DS alpskih dežel organiziral švicarski kanton Graubünden, je bil oživiti delovanje DS. Alpska mreža, ki jo sestavlja deset regij s 23 mio. prebivalci, je namreč od svoje ustanovitve l. 1972 dalje izgubila politično moč, javnost pa je v glavnem ne zaznava več.

Kot je na simpoziju zahtevala CIPRA, bi gorska območja morala prevzeti vlogo „trdnjave“ ekološko in ekonomsko vzdržnega razvoja. CIPRA je prav tako prepričana, da gorska območja lahko s solidarnostjo središč računajo le takrat, ko poskušajo najti ravnovesje med »varovanjem« in »rabo«. »Alpe morajo kot blagovna znamka jamčiti za kakovost okolja in gospodarstva,« je poudaril predsednik CIPRE Dominik Siegrist. K uresničenju tega cilja pa DS alpskih regij lahko in mora bistveno prispevati.

Vir: http://www.nzz.ch/nachrichten/schweiz/die_alpinen_netzwerker_1.1432051.html (de), CIPRA International

Italijanska vlada zmanjšala subvencijska sredstva za spodbujanje energijske učinkovitosti

Prejšnja italijanska vlada je na področju energijske učinkovitosti zagotavljala subvencioniranje izvajanja kakovostnih ukrepov v obliki znižanja davkov, pri čemer je prevzela do 55 % stroškov. Več kot 230.000 ukrepov je bilo tako v l. 2007 in 2008 deležno državne podpore v višini 630 mio. EUR. Ta sredstva namerava nova vlada drastično zmanjšati in uvesti zapletenejše uradne postopke za njihovo pridobitev, kar pomeni težji dostop do teh sredstev. Državlani, društva in podjetja so zato vlado že pozvali, da o svoji nameri ponovno razmisli. Italija se s svojim ravnanjem tudi sicer oddaljuje od politike EU: Evropska komisija je tako na začetku decembra sprejela predlog ukrepov za spodbujanje večje energijske učinkovitosti in povečanje rabe energije iz OVE v gospodinjstvih z nižjimi dohodki. V praksi to pomeni, da bo EU lahko sofinancirala sheme, ki jih bodo nacionalni, regionalni ali lokalni organi oblikovali za nameščanje dvojne zasteklitve, fasadne izolacije in sončnih kolektorjev za stanovanjske objekte.

Vir: http://www.legambiente.eu/documenti/2008/1204_inPiazzaIncentiviRinnovabili/1203_incentiviRinnovabili.php (it), <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/08/1874&format=HTML&aged=0&language=DE&guiLanguage=en> (de/fr/it/sl/en)

Italijanska politika je na področju energijske učinkovitosti naletela na odpor in ni v skladu s projekti EU.

© CIPRA International

Opozorila pred večjim izkoriščanjem vodne energije

Francosko ministrstvo za ekologijo, energijo, trajnostni razvoj in prostorsko načrtovanje (MEEDDAT) je julija 2008 pripravilo načrt za ponovno oživitve rabe vodne energije in v ta namen predstavnike občin, NVO in predstavnike energetskega sektorja nekajkrat povabilo k udeležbi v razpravi o sklenitvi sporazuma o trajnostni rabi vodne energije. Zadnja okrogla miza je bila konec novembra. Krovno združenje francoskih okoljskih organizacij je predlog sporazuma ocenilo negativno. Če naj bi iz vodne energije do leta 2020 proizvedli deset odstotkov več električne energije, bi bilo treba v ta namen zgraditi okoli 400 malih elektrarn, ki proizvedejo le manjše količine električne energije, imajo pa velik negativen vpliv na življenje v rekah.

V Avstriji trenutno potekajo žolčne razprave o načrtovani gradnji hidroelektrarne v zgornji dolini reke Lech. Organizacija WWF optimiranje obratovanja obstoječih elektrarn sicer pozdravlja, močno pa nasprotuje uničenju z ekološkega vidika edinstvenih rečnih sistemov.

Viri: <http://www.journaldelenvironnement.net> (fr), <http://www.wwf.at/de/menu27/artikel924/> (de)

O tem in onem

Terminološka zbirka LexALP na svetovnem spletu

Namen projekta Legal Language Harmonisation System for Environment and Spatial Planning within the Multilingual Alps – LexALP, ki ga sofinancira EU, je zbrati in razložiti strokovno izrazje s področja prostorskega načrtovanja in trajnostnega razvoja. Uporaba zbirke, ki je vsem zainteresiranim na voljo na svetovnem spletu, je brezplačna, vsebuje pa opise pojmov, ki so razdeljeni po posameznih tematskih poglavjih za vse pravne prostore na območju Alp. Uporabniki se tako seznani s pomensko enakimi ustreznici v štirih jezikih Alpske konvencije (nemščini, francoščini, italijanščini in slovenščini).

Terminološka zbirka je objavljena na <http://lexalp.eurac.edu:8080/termbank> (de/fr/it/sl/en).

Izšla publikacija o družbeno sprejemljivi revitalizaciji vodotokov

Nova švicarska publikacija o družbeno sprejemljivi revitalizaciji vodotokov temelji na spoznanjih štiriletnih raziskovalnih študij, ki je bila pripravljena v okviru projekta Rona-Thur. Publikacija poskuša odgovoriti na različna vprašanja, med drugim kako na prebivalstvo vpliva revitalizacija rek, kakšne so njegove zahteve, kako prebivalstvo učinkovito vključiti v načrtovanje projektov ipd., ponuja pa tudi konkretne instrumente kot podporo pri načrtovanju in organizaciji participacijskega postopka.

Publikacija v nemškem jeziku je nastala s finančno podporo Sklada za varstvo naravo MAV, naročiti pa jo je mogoče na www.wsl.ch/eshop/product_info.php?products_id=140 (de).

Varčevanje z energijo v podjetjih nagrajeno

Evropsko tekmovanje v varčevanju z energijo v poslovnih stavbah Energy Trophy+, čigar cilj je bilo v enem letu prihraniti čim več energije v poslovnih stavbah z uporabo preprostih, največkrat brezplačnih ukrepov, se je po enem letu zaključilo. Na tekmovanju je sodelovalo več kot 100 udeležencev iz 18 evropskih držav, od tega pet Slovenije. Zmagovalec na nacionalni ravni tekmovanja je občina Hrastnik, ki je v enem letu prihranila 6,5% energije, najboljšo kampanjo pa je pripravila Mestna občina Velenje. Predstavnika nagrajenih občin sta poudarila, da je tekmovanje Energy Trophy+ zaposlene še bolj spodbudilo k razmišljanju o učinkovitejši rabi energije in o posledicah prevelike rabe energije na okolje.

Informacije na: <http://www.energytrophy.org> (sl)

Prireditve

Mednarodna konferenca. **EcoProcura 2009. Climate Neutral through Procurement.** Reykjavik/Islandija, 25.-27. 3. 2009. Jezik: en. Organizira: ICLEI - Local Governments for Sustainability and Reykjavik City Council.

Več informacij na: <http://www.iclei-europe.org/index.php?id=ecoprocura2009> (en)

Dogodki na temo izrabe sonca. **Evropski sončni dnevi.** 16. in 17. 5. 2009. Kraji po vsej Sloveniji. Jezik: sl. Organizira: Agencija za prestrukturiranje energetike (ApE d.o.o.).

Več na: <http://www.ape.si/wwwesd/> (sl)

Poletna šola: **eceee 2009 Summer Study.** La Colle sur Loup/F, 1.-6. 6. 2009. Jezik: en. Organizira: Agence de l'Environnement et de la Maîtrise de l'Energie (ADEME).

Več informacij na: http://www.eceee.org/summer_study/ (en)

Konferenca **IALE 2009: Preobrazba evropskih pokrajin – izzivi za pokrajinsko ekologijo in menedžment.** Salzburg/A, 12.-16. 7. 2009. Jezik: en; Organizira: IALE.

Več informacij na: <http://www.iale2009.eu/> (en)

Mednarodna konferenca: **World Climate Conference 3. Climate prediction and information for decision-making.** Ženeva/CH, 31. 8-4. 9. 2009. Jezik: en. Organizira: World Meteorological Organization.

Več informacij na: http://www.wmo.ch/pages/world_climate_conference/index_en.html (en)

Saj ni res, pa je...

...Horuk v gore s polnim plinom namesto v planinskih čevljih! Zdi se, da so alpske ceste na avstrijskem Koroškem postale novo gibalno turističnega razvoja.

Povečanje števila motorističnih navdušencev na alpskih cestah lahko primerjamo že kar z rastjo kitajskega gospodarstva. Tudi Gerhard Dörfler, referent za gradnjo cest in turizem, navdušeno govori o „naših sanjskih gorskih cestah“ in podjetju Grossglockner Hochalpenstrassen AG (GROHAG) kot nepogrešljivi gibalni sili koroškega turizma.

Generalni direktor podjetja prikazuje stvari tudi z drugega vidika: vozniki motornih koles ne prihajajo zato, da bi se na cestah izživljali, marveč da bi uživali – v naravi. Da pri tem le ne bi izgubili ravnotežja oddrseli v bujno alpsko zelenje, saj pri tem ne bi utrpela škode le narava, temveč predvsem panoramske ceste...

Vir:

http://www.ots.at/presseaussendung.php?schiuessel=OTS_20081209_OT0133 (de)